N°. 207. 1861.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is *f* 30 in het jaar; die van de Courant alleen *f* 20 en die van het Bijblad alleen *f* 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 1 EN MAANDAG 2 SEPTEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 68.) *WET van den 16den Augustus 1861, tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het Departement van Oorlog, dienst 1861.*

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat, volgens de bepalingen, voorkomende in de artt. 8 en 9 der wet van den 9den September 1858 (*Staatsblad* n°. 100), tot duurzame regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen, over de voorhanden sommen niet dan bij de wet wordt beschikt,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen in 's Rijks schatkist, ten bedrage van *honderd negen en zeventig duizend acht honderd acht en twintig gulden vier en tachtig cents* (*f* 179 828,84) voorhanden, worden ten behoeve van dat departement tot het doen van betalingen voor de dienst van 1861 beschikbaar gesteld.

Art. 2. De voormelde beschikbaar gestelde som wordt verdeeld als volgt:

Dienst 1861.

Iste Afdeeling.

Geneeskundige dienst.

Artikel 1. Materieel van de geneeskundige dienst, kosten vallende op het verplegen van zieken, aankoop van medicijnen enz.	*f* 59 230,74	
		f 59 230,74

IIde Afdeeling.

Materieel der artillerie en draagbare wapenen met den aankleve van dien, onder het beheer der artillerie staande.

Artikel 2. Jaarwedden van beambten, daggelden voor werklieden, verdiend loon voor werk op stuk, toelagen voor officieren en conducteurs, mitsgaders tegemoetkomingen, zoo bij de artillerie-stapel- en constructie-magazijnen, bij de inspectien der draagbare wapenen te *Delft*, *Maastricht*, *Gorinchem*, *Dordrecht*, *Luik* enz. en pyrotechnische werkplaatsen, als bij andere etablissementen, tot het materieel der artillerie behoorende	*f* 50 598,10	
Artikel 3. Aanschaffing, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie, der draagbare wapenen en der pyrotechnische voorwerpen, met alles wat daarop, alsmede op het beheer van een en ander betrekking heeft	70 000,00	
		120 598,10
	Totaal	*f* 179 828,84

Honderd negen en zeventig duizend acht honderd acht en twintig gulden vier en tachtig cents.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 16den Augustus 1861.

WILLEM.

De Minister van Oorlog,
de Casembroot.

Uitgegeven den *dertigsten* Augustus 1861.

De Directeur van het Kabinet des Konings,
de Kock.

(Staatsblad n°. 69.) *WET van den 16den Augustus 1861, tot bekrachtiging der ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, van den 1sten April 1861, betreffende den vrijen invoer van padie en rijst op* Java *en* Madura (Indisch Staatsblad *n°.* 19).

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch Indie* te regt gemeend heeft, den vrijen invoer van padie en rijst op *Java* en *Madura* gedurende het jaar 1861 te moeten vergunnen,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch Indie*, dd. 1 April 1861 (*Indisch Staatsblad* n°. 19), houdende bepaling dat padie en rijst, onverschillig van welke plaats en onder welke vlag aangevoerd, gedurende het jaar 1861 op *Java* en *Madura* vrij van regten worden toegelaten, wordt bekrachtigd.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 16den Augustus 1861.

WILLEM.

De Minister van Kolonien,
J. Loudon.

Uitgegeven den *dertigsten* Augustus 1861.

De Directeur van het Kabinet des Konings,
de Kock.

(Staatsblad n°. 70.) *WET van den 16den Augustus 1861, tot goedkeuring van eenige artikelen van het op 22 Junij 1861 te* Hannover *gesloten verdrag tot afkoop van den* Stader *tol.*

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat sommige bepalingen van het op 22 Junij 1861 te Hannover gesloten verdrag tot afkoop van den Stader tol de goedkeuring van de Staten-Generaal vorderen;

Gelet op het laatste gedeelte van art. 57 der Grondwet,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1. Worden goedgekeurd de artt. 4 en 5 van het verdrag van 22 Junij 1861, te Hannover gesloten tusschen Nederland, Hannover, Oostenrijk, Belgie, Brazilie, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Engeland, Mecklenburg-Schwerin, Portugal, Pruissen, Rusland, Zweden en Noorwegen, Lubeck, Bremen en Hamburg, welke artikelen aldus luiden:

» Article IV. Comme dédommagement et compensation des sacrifices » que les stipulations ci-dessus doivent imposer à Sa Majesté le Roi » de Hanovre, Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohême, Sa Majesté le » Roi des Belges, Sa Majesté l'Empereur du Brésil, Sa Majesté le » Roi de Danemark, Sa Majesté la Reine d'Espagne, Sa Majesté » l'Empereur des Français, Sa Majesté la Reine du Royaume Uni de la » Grande Bretagne et d'Irlande, Son Altesse Royale le Grand-Duc de » Mecklenbourg-Schwérin, Sa Majesté le Roi des Royaumes de Portu» gal et des Algarves, Sa Majesté le Roi de Prusse, Sa Majesté l'Empe» reur de toutes les Russies, Roi de Pologne, Grand-Duc de Finlande, » Sa Majesté le Roi de Suède et de Norwège, et les Sénats des Villes » Libres et Anséatiques de Lubeck, Brême et Hambourg,

» s'engagent de leur côté à payer à Sa Majesté le Roi de Hanovre, » qui l'accepte, une somme totale de $2\,857\,338^{2}/_{3}$ thalers (allemands);

» à répartir de la manière suivante:

» sur les Pays-Bas	pour	169 963	th.	allem.
» l'Autriche	»	1 273	»	»
» la Belgique	»	19 413	»	»
» Brême	»	40 334	»	»
» le Brésil	»	1 013	»	»
» le Danemark	»	209 543	»	»

» sur l'Espagne	pour	37 789	th. allem.
» la France	»	71 166	»
» la Grande Bretagne	»	1 033 333⅓	»
» Hambourg	»	1 033 333⅓	»
» Lubeck	»	8 885	»
» le Mecklenbourg	»	15 855	»
» la Norwège	»	64 258	»
» le Portugal	»	16 213	»
» la Prusse	»	34 489	»
» la Russie	»	7 983	»
» la Suède	»	92 495	»

» Il est bien entendu que les Hautes Parties contractantes ne seront » éventuellement responsables que pour la quote-part mise à la charge » de chacune d'Elles.

» Article V. En ce qui regarde le mode, le lieu et l'époque de paye- » ment des différentes quote-parts, il est convenu que le payement » sera effectué:

» en thalers (allemands) à Hanovre ou à Hambourg, selon le choix » du gouvernement payant;

» et dans le terme de trois mois, à partir du 1er Juillet 1861.

» Il pourra cependant intervenir des arrangements particuliers aux » fins de proroger le terme sus-indiqué ou de stipuler le payement » par annuités.

» L'acquittement d'intérêt au taux de quatre pour cent du capital » deviendra obligatoire à partir du 1er Octobre 1861 pour le paye- » ment en somme intégrale,

» à partir du 1er Juillet 1861 pour les payements en termes."

Artikel 2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 16den Augustus 1861.

WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.
De Minister van Finantien,
VAN TETS.

Uitgegeven den *dertigsten* Augustus 1861.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

(Staatsblad n°. 71.) *WET van den 16den Augustus* 1861, *tot verhooging van het IIIde hoofdstuk der begrooting van staatsuitgaven voor het dienstjaar* 1861; *met het aandeel van Nederland in de afkoopsom van den* Stader *tol.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het IIIde hoofdstuk der begrooting van staatsuitgaven voor het dienstjaar 1861 behoort te worden verhoogd met het aandeel van Nederland in de afkoopsom van den Stader tol, en dat de middelen tot bestrijding dier uitgaaf moeten worden aangewezen,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Het IIIde hoofdstuk der begrooting van staatsuitgaven voor het dienstjaar 1861, wordt aangevuld met een art. 14*a*, luidende aldus:

„*Geheele voldoening van het aandeel van Nederland in de afkoopsom van den Stader tol, volgens artt.* 4 *en* 5 *van het verdrag daaromtrent op* 22 *Junij* 1861 *te Hannover gesloten, met inbegrip van alle daarop vallende rente en kosten*"; welk artikel wordt vastgesteld op *drie honderd tien duizend gulden* (f 310 000).

Het totaal van de IIIde afdeeling wordt alzoo gebragt op f 327 700 en dat van het geheele hoofdstuk, vastgesteld bij de wet van 28 December 1860 (*Staatsblad* n°. 107), op f 795 102.

Art. 2. De som, benoodigd tot bestrijding van de uitgaaf, bij het voorgaande artikel vermeld, wordt, hoogstens tot een bedrag van *drie honderd tien duizend gulden* (f 310 000), uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1860 toegevoegd aan de middelen, bij de wet van den 29sten December 1860 (*Staatsblad* n°. 117) bestemd tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1861.

Art. 3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 16den Augustus 1861.

WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.
De Minister van Finantien,
VAN TETS.

Uitgegeven den *dertigsten* Augustus 1861.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

(Staatsblad n°. 73.) *WET van den* 19*den Augustus* 1861, *tot inkoop en amortisatie van nationale schuld.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, van de bestaande ruimte van geld, in 's Rijks kas gebruik te maken tot verkrijging van besparing op de renten der nationale schuld, overeenkomstig de bepalingen van art. 3 der wet van den 8den Junij 1858 (*Staatsblad* n°. 33),

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Art. 15 (IIde afdeeling) van het IXde hoofdstuk *A* der begrooting van staatsuitgaven voor het dienstjaar 1861, voor amortisatie en aflossing van rentegevende nationale schuld, wordt verhoogd met *drie millioen gulden* (f 3 000 000) en alzoo gebragt op f 4 060 000, de IIde afdeeling op f 4 066 000, en het geheele hoofdstuk, vastgesteld bij de wet van den 29sten December 1860 (*Staatsblad* n°. 118), op f 38 985 257,61½.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 19den Augustus 1861.

WILLEM.

De Minister van Finantien,
VAN TETS.

Uitgegeven den *dertigsten* Augustus 1861.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

(Staatsblad n°. 74.) *WET van den* 19*den Augustus* 1861, *tot afschrijving van het kapitaal der schatkistbiljetten, bedoeld bij het eerste lid van art.* 3 *der wet van den* 18*den Junij* 1851 (Staatsblad *n°.* 65).

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het in het belang der orde van 's lands geldmiddelen wenschelijk is, het kapitaal der schatkistbiljetten, bedoeld bij het eerste lid van artikel 3 der wet van den 18den Junij 1851 (*Staatsblad* n°. 65), op regelmatige wijze af te schrijven,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De IIde afdeeling van het IXde hoofdstuk *A* der begrooting van staatsuitgaven voor het dienstjaar 1861 wordt aangevuld met een 17de artikel, onder de benaming van:

„*Afschrijving van het kapitaal der schatkistbiljetten, bedoeld bij het eerste lid van artikel* 3 *der wet van den* 18*den Junij* 1851 (Staatsblad *n°.* 65), *voor zooveel dit kapitaal bestemd is tot dekking van in de jaren* 1830 *en* 1831 *gedane staatsuitgaven*, welk artikel wordt vastgesteld op *negen millioen zeven honderd negen en negentig duizend negen honderd en vijftig gulden* (f 9 799 950,00).

Die afdeeling wordt daardoor gebragt op f 13 865 950,00, en het geheele hoofdstuk, zoo als het is vastgesteld bij de laatste wet tot inkoop en amortisatie van nationale schuld, op f 43 785 207,61½.

Art. 2. Aan de middelen, bij de wet van den 29sten December 1860 (*Staatsblad* n°. 117) bestemd tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1861, wordt toegevoegd eene som van *vier millioen een honderd drie en veertig duizend vijf honderd negen tachtig gulden elf cents* (f 4 143 589,11), te weten:

a. het overschot van het voordeelig slot der staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1858, ten beloope van *zeventig duizend twee en negentig gulden twee en zeventig cents* (f 70 092,72);

b. uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1859, een bedrag van *vier millioen gulden* (4 000 000,00);

c. uit die van het dienstjaar 1860, een bedrag van *drie en zeventig duizend vier honderd zes en negentig gulden negen en dertig cents* (f 73 496,39).

Art. 3. Met wijziging van de artt. 3 en 8 der wet van den 18den Junij 1851 (*Staatsblad* n°. 65), wordt het bedrag, waartoe krachtens die wet schatkistbiljetten kunnen worden opgemaakt en ter Algemeene Rekenkamer geviseerd en geregistreerd, beperkt tot *vijf millioen gulden.*

Van deze biljetten, uitsluitend bestemd tot voorziening in opkomende of tijdelijke behoeften der schatkist, mag niet meer dan een bedrag van *vier millioen gulden* gelijktijdig in omloop zijn.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 19den Augustus 1861.

WILLEM.

De Minister van Finantien,
VAN TETS.

Uitgegeven den *dertigsten* Augustus 1861.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

---

28 Aug. 1861, n°. 45. WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 26sten Augustus 1861, n°. 198, 3de afdeeling, betrekkelijk de aanwijzing der perceelen, welke onteigend moeten worden ter uitvoering van het plan van aanleg van eene tweede algemeene begraafplaats in de gemeente *Amsterdam*, aan de oostzijde der stad, welke onteigening in het algemeen belang, krachtens de wet van 28 Mei jl. (*Staatsblad* n°. 45), wordt gevorderd;

Gelet op de artt. 10 tot en met 15 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125);

Gezien het proces-verbaal van de zitting der commissie uit de Gedeputeerde Staten van *Noordholland*, die met den hoofdingenieur van den Waterstaat in het 9de district en het hoofd van het bestuur der gemeente *Amsterdam*, ingevolge art. 10 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), is vereenigd geweest in het gemeentehuis, ten einde de bezwaren der belanghebbenden te hooren, nadat aan de bepalingen van de artt. 11 en 12 dier wet was voldaan,

Hebben besloten en besluiten:

Ten behoeve van den aanleg eener tweede algemeene begraafplaats in de gemeente *Amsterdam*, aan de oostzijde der stad, in den Over-Amstelschen polder, zullen ten algemeenen nutte, in het publiek belang en ten name van de gemeente *Amsterdam*, worden onteigend de hierna vermelde eigendommen in die gemeente, aangeduid in het plan en de kaarten,

welke, ingevolge art. 12 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), ter inzage van een ieder hebben gelegen, als:

GEMEENTE *AMSTERDAM*.

Te onteigenen grootte. Bunders.	Roeden.	Ellen.	VAN HET PERCEEL BIJ HET KADASTER BEKEND, als	ter grootte van Bunders.	Roeden.	Ellen.	Sectie.	Nummer.	TEN NAME VAN
1	08	21	hooiland	1	08	21	A.	33	Everardus Johannes Wilken en erfgenamen van Maria Adriana van Bentem.
1	27	47	weiland	1	27	47		34	
»	»	54	koepel	»	»	54		40	
»	17	16	huis en stal	»	17	16		440	
»	30	60	moestuin	»	30	60		437	Hendrik Achterberg.
»	8	60	huis en erf	»	8	60		438	
»	19	95	moestuin	»	19	95		439	

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Staats-courant* en in de *Amsterdamsche Courant* geplaatst zal worden.

Het Loo, den 28sten Augustus 1861.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Bij besluit van 28 Augustus jl., n°. 47, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot auditeur bij den schuttersraad der dienstdoende schutterij te Maassluis te benoemen *W. F. Bombléd*.

Bij besluit van 28 Augustus jl., n°. 49, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. aan *G. G. Brugman*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als 2de luitenant bij de dienstdoende schutterij te Weesp;

2°. bij die schutterij tot 2den luitenant te benoemen *K. H. Schutte*, thans schutter.

Bij besluit van 28 Augustus jl., n°. 50, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, te benoemen:

tot 1sten onderwijzer aan de Rijkskweekschool van onderwijzers te Groningen den heer *D. de Groot*, onderwijzer te Groningen;

tot 2den onderwijzer aan gezegde Rijkskweekschool den heer *F. C. Brugsma*, onderwijzer te Groningen.

Bij besluit van 28 Augustus jl., n°. 51, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. den heer *S. B. Dryber*, met ingang van 1°. November 1861, op zijn verzoek, eervol te ontslaan als tijdelijk adjunct-directeur van het Rijksgesticht n°. 3 te Veenhuizen;

2°. met hetzelfde tijdstip tijdelijk in dienst te stellen als adjunct-directeur van het Rijksgesticht n°. 3 te Veenhuizen, *G. J. van der Schroeff*, thans tijdelijk onder-directeur bij het beheer van dat gesticht.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 29sten Augustus 1861, n°. 65, is benoemd tot procureur bij de arrondissements-regtbank te Rotterdam mr. *W. Siewertsz van Reesema*, advocaat aldaar.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De belanghebbenden worden verwittigd, dat de herstelling door de Britsche postadministratie van de tijdelijk gestaakte tweede maandelijksche dienst der pakketbooten van de Indische landpost op de lijn van Ceylon naar Penang, Singapoera en China, ten gevolge heeft eene verhooging van het port der brieven, voor welker overbrenging van die pakketbooten wordt gebruik gemaakt.

Die verhooging betreft echter tot dus verre alleen de brieven waarvan de verzending over en weder langs den weg van Southampton geschiedt. Op de verzendingen over Marseille of over Triëst is zij, immers voor alsnog, van geene toepassing.

Zij bedraagt 30 cents voor den enkelen brief. Het port der gefrankeerde of ongefrankeerde brieven, welke in de gesloten brievenmalen tusschen het Rijk en Nederlandsch Indie over Southampton verzonden worden, bedraagt alzoo van nu af aan f 1 in plaats van 70 cents.

Wegens de brieven waarvan de verzending buiten de even gemelde malen langs dezelfde lijn en almede over Southampton geschiedt, zijnde de brieven bestemd naar of herkomstig van Penang, Singapoera, Hongkong en verdere gedeelten van China, alsmede Siam, Labuan, de Philippijnsche eilanden, en andere gedeelten van den Indischen Archipel, bepaaldelijk ook die naar of van de Nederlandsche bezittingen te Riouw, Banka en Palembang, voor alle welke brieven eene gedeeltelijke frankering over en weder verpligtend is, bedraagt het hier te lande, zoowel in de eene als in de andere rigting, te betalen port voortaan 95 in plaats van 65 cents.

Eindelijk wordt nog bij deze gelegenheid ter algemeene kennis gebragt dat ten gevolge eener verandering in de dagen van het vertrek der stoombooten van Triëst naar Alexandrie, het tijdstip der verzending van de brieven naar Nederlandsch Indie via Triëst almede voor het vervolg eene wijziging zal ondergaan, in dier voege dat de uiterste termijn, berekend op het vertrek uit *Amsterdam* enz., telkens zal zijn gesteld een dag later dan tot dus verre, te weten: op den 7den en den 23sten, in plaats van op den 6den en 22sten van elke maand.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

In antwoord op de mededeeling betrekkelijk de ontbinding van den Hongaarschen Landdag heeft het Heerenhuis van den Rijksraad het volgende adres aan den Keizer vastgesteld: » Het Heerenhuis van den Rijksraad, smartelijk getroffen door de gebeurtenissen, welke Uwe Majesteit in de onvermijdelijke noodzakelijkheid bragten om ten aanzien van den Hongaarschen Landdag ernstige maatregelen te nemen, heeft met verschuldigden eerbied de mededeelingen vernomen, welke het ministerie te dier zake op last van U. M. aan dit Huis heeft gedaan. Wij hebben daarin in twee opzigten dankbaar de standvastigheid herkend van den Vorst, die zijne erfelijke regten wil bewaren, maar ook besloten heeft op den ingeslagen constitutionelen weg te volharden, en tevens de regten zijner niet-Hongaarsche volken te beschermen. Wij prijzen de vredesgezindheid, welke in weerwil van zoo hardnekkigen wederstand den weg tot eene toekomstige schikking niet gesloten oordeelt. Wij herhalen ook heden ten plegtigste de meermalen aan U. M. afgelegde belofte, dat wij elke aanranding der keizerlijke waardigheid en elke inbreuk op de eenheid, en bij gevolg op het bestaan des Rijks ten nadrukkelijkste zullen afwijzen. Wij hopen dat deze gelofte als eene ernstige vermaning in de Hongaarsche gewesten verstaan zal worden. Moge aldaar weldra de broederliefde weder ontwaken, die ons bezielt, en waarmede wij den band der vereeniging vasthouden, dien het juist begrip van gemeenschappelijke welvaart en de roemrijke daden van wederkeerige hulp en beveiliging gedurende eeuwen om alle volksstammen van Oostenrijk gestrengeld hebben.”

Dit adres werd met 54 van de 64 stemmen aangenomen.

Bij het Huis van Afgevaardigden duurden, volgens de laatste berigten, de beraadslagingen over het adres betrekkelijk hetzelfde onderwerp nog voort.

RUSLAND.

Keizer Alexander heeft aan zijnen nieuwen stedehouder in Polen het volgende schrijven gerigt:

» Graaf Lambert, terwijl ik u tot de betrekking van mijnen stedehouder in het koningrijk Polen roep en u met mijn volle vertrouwen bekleed, draag ik u op, de noodige maatregelen tot geheele en volkomene invoering der bij mijne ukase van 14 April jl. aan het koningrijk bewilligde instellingen te nemen.

» De inwoners van het koningrijk Polen zullen — dit houd ik voor zeker — met het gezond verstand en helder oordeel, waardoor zij zich onderscheiden, begrijpen, dat zij alleen in de regelmatige ontwikkeling dier instellingen eenen waarborg voor de verdere ontwikkeling van hun zelfstandig bestuur en van de algemeene welvaart kunnen vinden, en geenszins in twisten en beroeringen onder de bevolking, welke voor mijne inzigten en mijne beste bedoelingen een hinderpaal zijn.

» Noodig de bekwame en weldenkende mannen uit, om met u mede te werken, opdat de wezenlijke behoeften mijner beminde onderdanen mij door uwe tusschenkomst worden bekend gemaakt, als de regtmatige uitdrukking der algemeene en door 'slands verlichte en weldenkende ingezetenen rijpelijk overwogen wenschen, en niet als de bedriegelijke vertooning van geestdrift, uitgelokt door de vijanden van alle orde.

» Herstel de rust in het koningrijk. Van mijnen kant ben ik bereid het verledene volgaarne te vergeten en het vertrouwen en de toegenegenheid der Poolsche natie bestendig met de bewijzen derzelfde gezindheid te beantwoorden.”

Dit keizerlijke schrijven is door den nieuwen stadhouder, terstond bij zijne komst te Warschau, ter kennis des publieks gebragt.

— Daar in de westelijke gouvernementen van Rusland, welke vroeger deel van Polen hebben uitgemaakt, steeds eenige gisting zigtbaar was, zijn de gouverneurs dier gewesten door den Keizer gemagtigd om dezelve des noods in staat van beleg te stellen. De daartoe strekkende ukase is in het jongste nommer van het *Journal de Saint-Petersbourg* geplaatst.

ITALIE.

De heer Ricasoli heeft, gelijk reeds in ons vorig nommer is gemeld, onder dagteekening van 24 Augustus jl. eene diplomatieke circulaire aan de mogendheden gerigt, strekkende om den toestand der Napelsche gewesten zoo veel mogelijk in een voor het Italiaansche gouvernement gunstig licht te stellen. Dit staatsstuk besluit aldus:

» Uit al de aangevoerde feiten blijkt, dat de struikrooverij in Napels geene politieke beduidenis heeft; dat zij door de voorstanders eener algemeene reactie in Europa, welke te Rome gevestigd zijn en begunstiging vinden, gevoed en gaande gehouden wordt voor het belang der krachtens vermeend goddelijk regt regerende huizen, en ten voordeele van 's Pausen wereldlijke magt; waarbij misbruik wordt gemaakt van de aanwezigheid en de bescherming van de Fransche troepen, welke aldaar tot beveiliging van verhevener en meer geestelijke belangen zijn gelegerd; en dat de bevolking der Napelsche gewesten niet tegen de nationale eenheid gestemd, noch de vrijheid onwaardig is, gelijk men zou willen doen gelooven.

» Die bevolking is het slagtoffer van een zielbedervend regeringsstelsel; maar wij mogen niet vergeten, dat zij de helden en martelaren van 1799 heeft voortgebragt, en dat zij zich, toen de tijd der wedergeboorte daar was, gereed bevond om zich nevens hare Italiaansche broeders te scharen.

» Maar de beschaafdheid en menschlievendheid onzer eeuw gedoogen niet, dat de aanstalten voor de bloedvergieting gemaakt worden in de hoofdstad en het middelpunt der katholijke wereld, niet met oogluiking alleen maar met aanmoediging van de dienaren van dengene, welke op aarde den God der barmhartigheid en des vredes vertegenwoordigt. De menschen van waarlijk godsdienstige gemoedsstemming zijn verontwaardigd over het misbruik, hetwelk van het heilige gemaakt wordt tot bevordering van louter wereldsche doeleinden; de angstvallige gemoederen geraken in slingering, wanneer zij de afwijking tusschen de voorschriften van het evangelie en de handelingen desgenen, welke die voorschriften uitleggen en inprenten moet, zien toenemen. Door op den ingeslagen weg voort te gaan brengt Rome de belangen der godsdienst in gevaar zonder zijne wereldsche belangen te redden. Dit is de innige overtuiging van alle eerlijke gemoederen; en deze algemeene overtuiging zal voor het Italiaansche gouvernement de taak, welke het niet kan weigeren op zich te nemen, namelijk om aan Italie te hergeven wat aan Italie toebehoort, en tevens aan de kerk hare vrijheid en hare waardigheid terug te schenken, veel gemakkelijker maken.”

ENGELAND.

Blijkens de officiele handelsstatistiek is Engelands uitvoerhandel dit jaar gedurende de maand Julij vrij wat minder levendig geweest dan de twee vorige jaren. De waarde der in de maand Julij jl. ten uitvoer aangegeven producten en fabricaten van het Vereenigd Koningrijk bedraagt gezamenlijk 10,094,260 pond sterling, tegen 12,522,698 p. st. in Julij 1860, en 11,285,451 p. st. in Julij 1859.

— Te Manchester en Blackburn hebben eenige katoenfabrikanten be-

sloten in hunne fabrieken niet langer den geheelen tijd te doen arbeiden, en staan dien ten gevolge een aantal weef- en spintoestellen geheel stil. Het doel van dezen voor de arbeidende volksklasse drukkenden maatregel is, den voorraad katoen te besparen en langer te doen strekken, terwijl anders welligt de noodzakelijkheid zou kunnen ontstaan om weldra den arbeid geheel te staken, en in allen gevalle de magazijnen vol zouden worden van fabricaten, wier verkoop de door de rijzing der katoenprijzen vermeerderde productiekosten bezwaarlijk zou kunnen goed maken. Ook te Preston, Burnley en Bacup worden, volgens de *Morning Post*, door de voornaamste fabrikanten aanstalten tot gedeeltelijke staking van den arbeid gemaakt.

— Sedert eenigen tijd zijn in Noord-Amerika plaatsen ontdekt, alwaar eene vloeibare vetstof, gelijk aan olie en tot verscheiden doeleinden bruikbaar, uit den aardbodem opwelt of kan worden opgepompt. Deze ontdekking schijnt volgens de jongste berigten van gewigt voor het algemeene handelsverkeer te worden. De Londensche *Times* van eergisteren zegt: » De belangrijkheid der onlangs in de Vereenigde Staten en in Canada ontdekte oliewellen schijnt door talrijke berigten te worden bevestigd. De vraag, hoe lang die wellen zullen vloeijen, en of op derzelver duurzaamheid kan worden gerekend, is nog niet uitgemaakt; maar de uitgestrektheid der landstreken, waar zij worden gevonden, maakt het waarschijnlijk, dat daarop voor vele jaren mag gerekend worden, en dat die olie met hulp van behoorlijke spoorweg-communicatien een van de belangrijkste artikelen van het handelsverkeer van den nieuwen tijd zal worden. In de Vereenigde Staten zijn de voornaamste wellen in de nabijheid van een spoorwegstation, zoodat er reeds gelegenheid tot goedkoop vervoer naar New York bestaat. In Canada bevinden zij zich omstreeks 12 mijlen van een spoorwegstation, dat namelijk van Wyoming. Ter plaatse alwaar de voornaamste wellen zich bevinden was de grond, nu twee jaren geleden, nog met een schier ongerept woud bedekt. Nu zijn er reeds meer dan 500 menschen gevestigd, en dit aantal neemt steeds toe. Er zijn thans omstreeks 100 wellen in volle werking, welke alle eene grootere of kleinere hoeveelheid olie opleveren. De wellen worden tot eene diepte van 40 tot 60 voeten in het zand uitgegraven, en vervolgens nog 40 tot 70 voeten dieper gemaakt door gaten in den rotsgrond te boren. De olie wordt opgepompt, in houten bakken van 500 tot 2000 gallons inhoud opgevangen, en vervolgens in vaten naar de markt gezonden. De wellen kosten zeer weinig van aanleg; de kosten van graven, van vergaarbak, pomp en verderen toestel beloopen omstreeks honderd pond sterling. Wanneer er olie gevonden is, kan *één* persoon voor een dagloon van 4 shilling zonder moeite 100 vaten of 4000 gallons in eenen dag oppompen.

» Volgens eene berekening, welke gezegd wordt naauwkeurig en gematigd te zijn, bedragen al de uitgaven, welke moeten worden gedaan alvorens de olie in den vergaarbak bezijden de wel is, nog minder dan eenen halven penny per gallon.

» De thans in werking zijnde wellen, ten getale van honderd, leveren, naar eene gematigde berekening, elk dagelijks gemiddeld 15 vaten of 600 gallons olie op. Te oordeelen naar de aanstalten, welke er worden gemaakt om nieuwe wellen te openen, zullen er *vóór* het einde dezes jaars 500 in werking komen. Doch ons bepalende tot de honderd wellen welke reeds in werking zijn, bekomen wij, 600 gallons als de dagelijksche opbrengst van elke wel aannemende, voor het geheele jaar de verbazende hoeveelheid van 18,720,000 gallons olie. Een geloofwaardig persoon, welke op de plaats zelve onderzoek heeft gedaan, zegt dat zulk eene opbrengst, ofschoon ongelooflijk schijnende, nog beneden de waarheid is.”

De Londensche *Morning Post* deelt omtrent de oliewellen in Canada berigten mede, welke met het bovenstaande in de hoofdzaak overeenstemmen, en beroept zich tot staving daarvan ook op een verslag van eenen deskundige, den heer Hunt, die als schei- en delfstofkundige in dienst van de Geologische Maatschappij van Canada is. De *Post* voegt daarbij echter, dat er thans geene markt tot afzet der alzoo verkregen olie schijnt te zijn, en dat duizenden vaten daarvan in bakken en kuipen worden bewaard, wachtende op koopers.

— De berigten van de Kaap de Goede Hoop van 22 Julij melden, dat Ichaboe, een aan guano rijk eiland nabij Afrika's zuidwestkust, den 19den Junij door den bevelhebber van een Britsch oorlogsschip in den naam van Koningin Victoria in bezit genomen en tot een deel der Kaapkolonie verklaard is. Met andere eilanden in die streek zou waarschijnlijk hetzelfde plaats hebben.

NOORD-AMERIKA.

De President Lincoln heeft bij eene proclamatie van den 16den Augustus jl. verklaard dat de inwoners van Georgia, Zuid-Carolina, Virginia, Noord-Carolina, Tennessee, Alabama, Louisiana, Texas, Arkansas, Mississippi en Florida (uitgezonderd het westelijke deel van Virginia en andere gedeelten der genoemde staten, welke aan de Unie getrouw blijven) in opstand tegen de Vereenigde Staten zijn, en dat alle handelsverkeer tusschen hen en de burgers van andere staten en deelen der Unie onwettig is en tot het eindigen of dempen des opstands onwettig blijft. Tevens heeft de President bepaald, dat alle koopwaren en goederen, uit de in opstand zijnde staten naar andere deelen der Unie gevoerd wordende of van hier derwaarts wordende gezonden, alsmede de tot verkeer met die staten dienende voertuigen, in beslag genomen en ten behoeve der Vereenigde Staten verbeurd verklaard zullen worden, zoo ook alle schepen, aan eenen ingezeten der oproerige staten geheel of ten deele toebehoorende, welke 15 dagen na het uitvaardigen dezer proclamatie in zee of in eenige haven van de Vereenigde Staten aangetroffen worden.

— Blijkens de berigten uit New York van 17 Augustus had men aldaar vernomen, dat ook de wateren van Zuid-Amerika en van West-Indie door kapers, varende met kaperbrieven van den President der Confoederatie, onveilig voor schepen onder de vlag der Unie werden gemaakt. Op de hoogte van Pernambuco en Rio Janeiro waren laatstelijk verscheiden van die kapers gezien.

— De jongste berigten uit Richmond melden dat het congres der Confoederatie beraadslaagde over verscheiden nieuwe finantiele plannen, strekkende om aan de regering de geldmiddelen tot voortzetting van den strijd tegen het Noorden te verschaffen. Gereed geld was er in het Zuiden schier niet meer voorhanden; biljetten van banken, welke de betaling in specie hebben gestaakt, waren er het algemeene betaalmiddel. Alleen te New-Orleans was nog geld te bekomen; maar de banken van die stad weigerden aan de regering geld te verstrekken zeggende dat het niet van haar gevergd kon worden alleen te voorzien in de behoeften van het algemeen.

NASCHRIFT.

Bern, 31 Augustus. (R. A.) Frankrijk beschouwt het op den 25sten te Genève gebeurde als eene schending van grondgebied en vordert deswege voldoening, alsmede schadevergoeding voor de gekwetsten.

Parijs, 31 Augustus. De *Moniteur* bevat een besluit, waarbij de bepalingen van het besluit van 13 Februarij 1861 toepasselijk verklaard worden op geweven stoffen van enkel wol of van wol vermengd met katoen, zijde of kemelshair.

De Keizer is eergisteren te Biarritz aangekomen.

De *Patrie* zegt dat de circulaire van den heer Ricasoli geenerlei invloed zal hebben op de houding van Frankrijk ten aanzien van de Romeinsche quaestie. Hetzelfde blad zegt dat de markies de Lavalette tot gezant te Rome benoemd zal worden.

Weenen, 30 Augustus. In het Huis van Afgevaardigden heeft heden de minister von Schmerling de staatkunde der regering ten aanzien van Hongarye in het breede verdedigd, en de verzekering gegeven dat zij onveranderlijk aan het constitutionele beginsel zal vasthouden.

Londen, 31 Augustus. Volgens de *Army and Navy Gazette* heeft het gouvernement besloten de Engelsche krijgsmagt in Noord-Amerika aanmerkelijk te vermeerderen, en zullen reeds dadelijk drie regementen derwaarts vertrekken.

Marseille, 30 Augustus. Den 27sten des avonds had het Engelsche eskader de reede van Castellamare nog niet verlaten. In tegendeel zeggen brieven van die dagteekening, dat hetzelve nog met twee linieschepen vermeerderd was en weldra tot de sterkte van 17 vaartuigen gebragt zou worden. Drie linieschepen waren van het smaldeel naar Napels gedetacheerd.

Turyn, 30 Augustus. De *Perseveranza* geeft een berigt uit Mantua, volgens hetwelk de Hertog van Modena het plan van eenen inval in zijne voormalige staten zou beraamd hebben. Zijn kleine leger, 7000 man tellende en door Oostenrijk van veldgeschut voorzien, zou zich weldra te Mantua vereenigen.

Belgrad, 30 Augustus. De Landdag is gesloten. De Vorst vertrekt aanstaanden Woensdag naar de grensdistricten.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S Gravenhage, *den 31sten Augustus* 1861.

Heden had de twintigste en laatste zitting plaats van de gemagtigden der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging. Na de onderteekening van de overeenkomst, werd de conferentie, namens den Minister van Binnenlandsche Zaken, door den Nederlandschen gemagtigde gesloten.

Blijkens een bij het Departement van Marine ingekomen rapport van den kommanderenden officier van Zijner Majesteits zeemagt te Suriname, is Zijner Majesteits stoomflottillevaartuig *Hector*, onder bevel van den luitenant ter zee van de 1ste klasse P. M. van der Haak, den 25sten Julij jongstleden van daar naar Nederland vertrokken, en is Zijner Majesteits schooner *Schorpioen*, onder bevel van den luitenant ter zee van de 1ste klasse J. P. K. van Moorsel, den 23sten te voren van Curaçao te Suriname aangekomen.

Uittreksel uit het door den waarnemenden consul der Nederlanden te Hongkong aan het Departement van Kolonien gezonden overzigt der scheepvaart in die haven gedurende de eerste helft dezes jaars.

In de haven van Hongkong kwamen 3 Nederlandsche schepen uit Nederland aan, metende 1585 tonnen, en 30 Nederlandsche schepen uit vreemde havens, waarvan 4 ter bevrachting, en 26 met steenkolen uit Engeland, rijst uit Bangkok en Saigon, of verschillende koopwaren uit Japan;

2 vreemde schepen kwamen met ladingen rijst uit havens op Java aan;

8 Nederlandsche schepen vertrokken naar Batavia om bevracht te worden, en 24 Nederlandsche schepen, meerendeels tot hetzelfde einde, naar vreemde havens;

3 Fransche schepen vertrokken uit deze haven naar Batavia.

Bijna alle schepen, welke gedurende dit halfjaar de haven van Hongkong binnenliepen, hebben eene voordeelige bestemming gevonden. Het grootste gedeelte der Nederlandsche schepen, welke ter bevrachting naar vreemde Oostersche havens vertrokken, namen uit die verschillende havens ladingen in naar China.

De schepen, in ballast naar Batavia vertrokken, vielen alle in de bevrachting der Nederlandsche Handelmaatschappij en hadden anders in de Chinesche wateren met voordeel kunnen varen.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Augustus.	Rivieren.	Waarnemings-punten.		Rivierhoogte boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren gewassen.	In 24 uren gevallen.
31	Boven-Rhijn. . . .	*Keulen*,		+ 37.79	+ 1.94	8 ure	"	0.03
30	Waal.	*Nijmegen*,		+ 8.12	+ 1.90	8 "	"	0.07
30	Neder-Rhijn. . . .	*Arnhem*,		+ 8.25	+ 1.34	8 "	"	0.04
30	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,		+ 8.73	+ 1.86	8 "	"	0.04
31	Boven-Maas	*Maastricht*, (brug)		+ 42.41	+ 0.21	8 "	0.01	"
31		*Maastricht*, (hoofdsluis)		+ 41.58	"	8 "	0.03	"
30		*Grave*,		+ 5.22	+ 0.37	8 "	"	0.03
30	Nieuwe Maas . . .	*Brielle*	H. W.	+ 0.81	"	9 u. 0 m.	0.07	"
			L. W.	— 0.12	"	5 u. 15 m.	0.08	"

VERSLAG *omtrent de aanwinsten van het Koninklijk Penningkabinet te 's Gravenhage, van 1 Januarij tot 31 December* 1860.

Weinig minder talrijk dan in het vorige, waren ook in dit jaar de stukken, waarmede de verschillende afdeelingen van het Koninklijk Penningkabinet weder vermeerderd werden: tegen 998 in 1859, telde men er 975 in 1860.

De meesten behooren tot de afdeeling munten: waarom wij het eerst willen vermelden, wat in deze door belangrijkheid of zeldzaamheid bijzonder de aandacht verdient. Bij:

I. De Nederlandsche munten zijn het onder:

A. DE MUNTEN VAN GELDERLAND.

Zeer zeldzame groot van Maria van Brabant, weduwe van Reinoud III, hertog van Gelder, op het kasteel Oijen geslagen. Van der Chys pl. VI n°. 3.

Dubbele stuiver van hertog Karel van Egmond 1496, als bij v. d. Chys, pl. XVI, n°. 20; doch voor de randschriften op voor- en keerz. en na elk woord eene lelie.

Gouden Rijdertje van denzelfden vorst, a. v. pl. XV, n°. 10, doch met ZVT en op beide zijden sterretjes tusschen de woorden.

Gouden Climmergulden met Johannes den Dooper, geheel gelijk aan de afbeelding a. v. pl. XV, n°. 3.

Vijfde van den Philippusdaalder, a. v. pl. XXVI, n°. 21.

Kruisrijksdaalder, 1592 als bij Verkade, pl. 7, fig. 1; doch met MONETA NOVA.

Niettegenstaande reeds rijksdaalders met andere beeldenaars zoo in Gelderland als in de andere gewesten geslagen werden, ging men voort Bourgondische of kruisdaalders te slaan; waarschijnlijk omdat die bij den handel in sommige streken gewild waren.

Rijksdaalder met geharnast borstbeeld met zwaard in de regter en het wapen in de linkerhand 1650, als die bij Verkade pl. 9 fig. 1; doch met teeken van den muntmeester Wijntges op voor- en keerz. en het randschrift MO.ARG.P—RO. CONFOE. BEL. G—EL.

Rijksdaalder als de vorige; doch het zwaard scheidt het woord GEL — R; en met het teeken van den muntmeester Sluysken.

Schelling 1681, a. v. pl. 16 fig. 1. De onbesleten toestand van dit stuk duidt aan, dat het immer buiten omloop gebleven en daardoor den stempel of klop mist, van welken het volgens placaat der algemeene Staten van 10 April 1693 voorzien moest zijn.

Zeer fraaije Leeuwendaalder als bij Verkade pl. 11 fig. 1, doch de ridder met ongevederden helm; het randschrift MO . ARG . PRO . CON — FOE . BELG . GEL . en met het teeken (een ruiter) van een ons onbekenden muntmeester tusschen het jaartal 16 — 94.

Dubbele stuiver 1705 met hetzelfde muntteeken.

Proefstempel in anderhalve zwaarte van een zeldzaam voorkomenden dukaton met teeken van den muntmeester Cramer en het randschrift: MO : NO : ARG : PRO. CON—FOE . BELG . D . GEL . C . Z . 1717.

Zeer fraaije proefstempel in dubbele zwaarte en van buitengewoon groote oppervlakte van een zilveren dukaat van 1755, overigens als Verkade, pl. 10 fig. 2, doch met MO . ARG . PRO. CONF. BELG . D. GEL & C . Z . en het teeken van den muntmeester Cramer.

Zilveren dukaat met hetzelfde randschrift, het muntmeestersteeken van Novisadi en gekabelden rand, 1763.

Halve gouden rijder 1762, met D . G & C Z en het teeken van den muntmeester Novisadi.

Daalder van Nijmegen met borstbeeld van Keizer Karel V, de vz. als n°. 9, de kz. als n°. 10 op bl. 66 bij v. d. Chijs, doch met klaverblaadjes tusschen de woorden.

Acht en twintigstuiverstuk van Nijmegen, met de opene kroon, Verkade, pl. 22 fig. 3; waar het muntteeken als een vogel is afgebeeld: op onze munt, waarschijnlijk beter bewaard, is het duidelijk het hoofd met de zotskap, van den muntmeester G. van Harn.

Zutphensche daalder, 1689 als bij Verkade, pl. 25 fig. 2, doch met het muntteeken, een hertsgewei op voor- en keerz.

Daalder als voren 1689, doch de geharnaste man, met regt zwaard, en het muntteeken bij den linkervoet.

Daalder als de vorige 1689, doch de geharnaste man, heeft de sjerp, niet langs de heup afhangende.

Roermondsche stuiver, v. d. Chijs, pl. VI n°. 5.

Zeer zeldzame daalder van Willem van Bronckhorst, vrijheer van Batenburg: op de voorzijde het Bronckhorst-Batenburgsche wapen, gedekt met helm, met helmteeken en helmdekken, tusschen het jaartal 15—57; op de keerzijde de tweehoofdige rijksarend en de titels van Keizer Karel V.

Het eenig bekende exemplaar van den boddrager van heer Steven van Zuylen van Anholt, een aanhanger der Bronckhortsche partij, in den Gelderschen burgeroorlog:

Voorzijde: STEPHANVS § DOMIN § SVLENSIS § Z § ANOLTEN. Een zittende leeuw, wiens kop door een helm bedekt is, die twee vleugelen (*un vol*) draagt, een van welke beladen is met eene zuil (*roc*) uit het wapen van Zuylen: Keerzijde: twee omschriften, het buitenste † BENEDICTVS: QVI § VENIT § IN § NOMINE § DOMINI: het binnenste † MONETA * ANOLTENSIS. Een kruis van welks armen de uiteinden van bloemsieraden voorzien zijn, Afgebeeld bij v. d. Chijs, pl. VIII.

B. Onder die van Holland.

Boddrager van Willem V, graaf van Holland met ZELANDRE, v. d. Chijs, pl. V n°. 10.

Gouden klinkaert van Philippus de Goede, als erfgenaam van Holland, en alzoo tusschen 1425 en 1428 geslagen, met de ster in het randschrift als bij v. d. Chijs, pl. XII n°. 4.

Goudgulden met den heiligen Philippus van Philippus de Schoone, a. v. pl. XXI, n°. 2; doch met CO * HO.

Twee gouden Carolus guldens van Karel V, met Gothische letters a. v. pl. XXV, n°. 8 en n°. 12.

Dergelijke met Latijnsche letters a. v. pl. XLIV, n°. 1.

Halve reaal en stuiver van denzelfden.

Tiende Philippusdaalder van Philippus II met diens titels op de voor- en keerzijde, afgebeeld bij v. d. Chijs pl. XXXII n°. 37 naar dit stuk; doch daar het geleden heeft, merkte de teekenaar de vonken uit de laurierstokken niet op.

Leeuwendaalder der Staten van Holland 1577, als die van 1576 bij Verkade pl. 48, fig. 3, doch met punten in plaats van kruisjes tusschen de woorden.

Deze is de eerste munt welke na het verzet tegen den Spaanschen Koning en niettegenstaande men hem nog niet had afgezworen, volgens resolutie der Staten van 27 Augustus 1575, met den titel ORDIN. HOL gesagen werd.

Dubbele stuiver 1618.

Deze muntsoort, het eerst in de meeste provincien in 1614 geslagen, had aanvankelijk eene veel grootere oppervlakte dan later; zij zijn nog voorhanden van dat jaar van Gelderland, Holland, Zeeland en Utrecht.

Rijksdaalder met het geharnaste borstbeeld met wapen en zwaard, 1624, Verkade pl. 46. fig. 4.

Dergelijke rijksdaalder; nog in 1693 nadat men reeds in 1659 had aangevangen zilveren ducaten met den geharnasten ridder ten voeten uit te munten, doch veel fraaijer van stempel geslagen; de binnenranden zijn op voorz. en keerz. weggelaten; het kruisje is door het Dordsche wapenschild, en de opene kroon door eene geslotene vervangen.

Dukaton in 1673 te Dordrecht geslagen, Verkade pl. 42, fig. 1.

Dukaton in 1672 te Amsterdam geslagen a. v. pl. 43, fig. 2, doch met CONFŒ.

Toen de Franschen in 1672 de meeste provincien en ook Utrecht bemagtigd en de gemeenschap tusschen Amsterdam en een groot deel van Holland afgesneden hadden, besloot de regering van Amsterdam tijdelijk aldaar eene munt op te rigten en in werking te brengen.

Men kent slechts dukaten en ducatons op deze hulpmunt geslagen; men vindt van de laatste vele verschillende stempels; sommige hebben een klein wapen van Amsterdam boven, de andere echter onder het wapen der algemeene staten en wel in verschillenden vorm.

ook in het volgende jaar ging men nog voort te Amsterdam te munten

Dukaton in 1673 mede te Amsterdam geslagen als bij Verkade pl. 43, fig. 3; doch met CONFOED BELG, geene roos voor het randschrift en geene rozen terzijde van het jaartal 1673.

Nog twee dergelijke dukatons van het zelfde jaar; doch met CONFŒ — BELG en CONF—BELG.

Tweeguldenstuk, 1687 en gulden, 1682 met wapen der provincie.

Zeer fraaije proefstempel in dubbele zwaarte van een zilveren dukaat 1784 als bij Verkade pl. 47, fig. 4, waar echter door den teekenaar de kroon van den leeuw der algemeene staten is weggelaten.

C. onder die van West-Friesland.

Rijksdaalder met gehelmd wapenschild 1598 en een dergelijke van 1599, waarop het zwaard van het borstbeeld tusschen NOSTRA en A doorgaat.

Rijksdaalder met geharnast borstbeeld met zwaard in de linker, en het wapen in de regterhand 1612.

De rijksdaalders van dezen beeldenaar werden volgens resolutie van 21 Maart 1606 waarschijnlijk in de meeste gewesten reeds in 1606 geslagen; van het eerste tiental jaren der 17de eeuw treft men ze echter zelden aan. De West-Friesche door Verkade pl. 64, fig. 3, afgebeeld is eerst van 1620, waarvan deze verschilt door de scheiding in WEST—FRI-.

Halve dergelijke rijksdaalder, 1619, met WEST—FRI.

Twee dergelijke rijksdaalders van 1622, de eene met WEST—FRI, de andere met WESTF—RI. (*)

Vierkante proefstempel van een dubbelen stuiver 1628.

Zware proefstempel van een stuiver 1639, op welken zoowel opschrift als pijlbundel door een bloemkrans omgeven zijn.

Proefstempel in dubbele zwaarte van een dukaton 1666, als bij Verkade pl. 61, fig. 1, doch met gestreepte binnenranden.

Dukaton van West-Friesland 1676: als die van 1674 bij Verkade pl. 62, fig. 1, op deze is des ruiters helm gepluimd; het paard heeft een klein zadel en het wapen is gekroond, op de keerz. is het jaartal niet meer in den bovenrand, maar onder het wapen der algemeene staten geplaatst terwijl op voorz. en keerz. een muntmeestersteeken voorkomt.

Acht en twintig 1685 met een drievoudigen strik boven den kop des arends, Verkade pl. 71, fig. 1

Zilveren dukaat 1672 met ridder met ongepluimden helm; op de keerzijde komt nog eene H, achter CRESCVNT voor, welke volgens sommigen Hoorn beteekent Verkade pl. 211, fig. 4.

Zilveren dukaat als de vorige, doch zonder de H, 1673.

Fraaije proefstempel in dubbele zwaarte, van een zilveren dukaat 1693, verschillende van dien van 1694, bij Verkade, pl. 65, fig. 4, door de plaatsing van het teeken van den muntmeester Buyskes na het randschrift, terwijl in het woord WEST—F eene scheiding gezien wordt.

Dergelijke proefstempel van den zilveren dukaat van 1694, geheel gelijk aan de afbeelding bij Verkade.

Zilveren dukaat als de vorige, 1695.

Dubbele stuiver 1700, geheel overeenkomstig den ouden stempel van 1614, bij Verkade, pl. 73, fig. 5.

Dubbele stuiver 1712, met het teeken van den muntmeester Cramer (?), Verkade, pl. 75, fig. 1.

Gulden 1713, met hetzelfde muntteeken.

Gulden 1727 als bij Verkade, pl. 70, fig. 1, doch met WESTFRI met U's in plaats van V's, en eene raap als het teeken van den muntmeester Knol.

Gulden 1760, met WESTF, waarachter een haan als muntmeesterteeken, I — GL in plaats van I — G en met een gekabelden rand.

Gulden als de vorige, doch zonder muntteeken, 1793.

Dukaton 1757, met een haan als muntmeestersteeken; overigens als die bij Verkade, pl. 62, fig. 15, doch met het randschrift: MO : NO : ARG : CONFŒ—BELG. PRO WESTF.

Dukaton en halve dukaton 1770 als de vorige, met het muntteeken van Buyskes.

Dukaton 1793 en halve dukaton 1782, 1790 en 1792, allen zonder muntteeken.

D. ONDER DIE VAN ZEELAND.

Snaphaanschelling (15)85.

Leeuwendaalder 1597, met geharnasten man, het Zeeuwsche wapen houdende op de voorz. en een' grooten zwemmenden leeuw, het geheele veld der munt vullende, op de keerz.

Leeuwendaalder 1616, met staanden leeuw, in den afgeloopen zomer bij het baggeren in de nabijheid der Frederikstraat alhier gevonden.

(*) Deze en meer rijksdaalders van andere provincien waren in Denemarken opgegraven, en werden door ruiling van het Koninklijk Deensche kabinet verkregen.

Rijksdaalders met het geharnaste borstbeeld met zwaard en wapen van Zeeland, 1619 en 1629, als bij Verkade, pl 85, fig. 1, doch op de voorz. zijn de roosjes ter wederzijde van den burg door punten vervangen.

Dergelijke Rijksdaalder 1651; op dezen zijn op de voorz. en keerz. de roosjes door punten vervangen.

Dukaton of zilveren rijder 1659, het eerste jaar waarin deze munt geslagen werd; als bij Verkade, pl. 81, fig. 1, doch met C. ZEL.

Dergelijke 1660, doch met COM. ZEL.

Zilveren dukaat of rijksdaalder met den geharnasten man van het eerste jaar, 1659, Verkade, pl. 85, fig. 1.

Proefstempel in dubbele zwaarte van een dergelijken 1660, doch met CO. ZEL.

Zoogenaamde arendsdaalder of 60 grootstuk 1602, geheel gelijk aan de afbeelding bij Verkade, pl. 89, fig. 1; terwijl reeds verschillende afwijkende stempels op het kabinet aanwezig waren.

Dertigstuiverstuk met negenveldig wapenschild 1682.

Vijfschellingstuk 1687.

Tienschellingstuk 1693, met twee pijlbundels gestempeld.

Dukaton 1750, verschillende van dien bij Verkade, pl. 81, fig. 4, afgebeeld door weglating van den binnenrand en het groote grasveld onder den ruiter en van de star, naast den burg, op de voorz. het wapen is veel grooter en het randschrift eindigt ZEEL; op de keerz. is slechts ééne ster boven de kroon.

Dukaton met kabelrand 1785, geheel gelijk aan Verkade's afbeelding pl. 82, fig. 1.

Achtste gedeelten van den zilveren dukaat of zoogenaamde *Pietjes*, van welke benaming de oorsprong nog steeds onzeker is, van 1763, 1765, 1788.

E. ONDER DIE VAN UTRECHT.

Drie verschillende Noordsche navolgingen der Duursteder Denarii van Karel de Groote, door welke de overgang tot de munten van bisschop Bernulphus gevormd wordt.

Denarius van bisschop Willem van Gelder, met een ringetje achter het borstbeeld v. d. Chys, pl. III, n°. 10.

Tien oude bisschoppelijke muntjes zonder leesbaren naam van den bisschop, terwijl op slechts een sporen van het woord ... CTVM achterwaarts geplaatst, zigtbaar zijn, door den heer W. B. baron de Constant Rebecque, op wiens goederen op den Wageningschen berg zij gevonden waren, aan het kabinet geschonken.

Zeer goed bewaarde roosschelling 1601.

In dit jaar werden in Gelderland, Holland, West-Friesland, Zeeland en Utrecht, de eerste schellingen geslagen, welke op de voorz. het gekroonde wapen van het gewest; op de keerz. een versierd kruis, als op de munten van vroegere eeuwen, hadden dat door het volk voor eene roos werd aangezien, van waar de naam roosschellingen, Verkade, pl. 112, fig. 4.

Leeuwendaalder 1616.

Rijksdaalder met het geharnast borstbeeld, het wapen in de regter en het zwaard in de linkerhand houdende, met gestreepte binnenranden, 1654, de voorz. als bij Verkade, pl. 104, fig. 2, de keerz. als fig. 1.

Gulden met het vierveldig wapen 1682.

Zilveren dukaat 1711, Verkade, pl. 105, fig. 1.

Heeft men in de meeste andere gewesten in of kort na 1673, den ouden stempel met den man met ongepluimden helm, laten varen, in Utrecht behield men dien veel langer, alleen met weglating van de binnenranden: eerst in 1711 verplaatste men het stads-wapenschild, uit het randschrift op het hart van het vierveldig schild der provincie.

Proefstempel in dubbele zwaarte van een dukaton 1730, met eene roos als muntteeken op de voorzijde.

Proefstempel in dubbele zwaarte en met kabelrand van een zilveren dukaat 1776.

Halve dukaton met kabelrand 1794.

F. ONDER DIE VAN FRIESLAND.

Zeldzame denarius van Keizer Koenraad den Salier:

Voorz. + CONRAD IMPET gekroond keizershoofd.

Keerz. FRESONIA. kruis, tusschen welks armen vier bolletjes.

Nog in de dertiende eeuw is Fresonia de benaming van Friesland bij Oliv. Scholasticus.

Deze zeldzame munt werd in 1839 te Roeskild in Denemarken gevonden.

Denarius van graaf Bruno III van Brunswijk, Ooster- en Westergo (1038—57), te Leeuwarden geslagen met VAIT — OƎЯA (Liunvero).

Denarius van denzelfden, in eene nog onbekende muntplaats geslagen, daar men er achterwaarts gelezen (IAOB NDIA.) Bovindia op gespeld vindt.

Snaphaanschellingen van 1585 en 1599.

Dergelijke van 1623, doch het Leeuwarder leeuwtje zonder schild.

Halve stuiver, zonder jaartal. Verkade pl. 129, fig. 6.

Fraaije zilveren Floreen of acht en twintig 1665, welke waarschijnlijk nimmer in omloop geweest is en alzoo den klop of de instempeling bij placaat der Staten-Generaal van 18 April 1693 bevolen niet ontvangen heeft.

Dergelijke 1690 met den pijlbundel gestempeld.

G. ONDER DIE VAN OVERIJSSEL.

Stuiver van Keizer Karel V: met eene C op twee kruiswijze liggende laurierstokken, als muntteeken.

Toen prof. van der Chys, zijne munten van Overijssel uitgaf, was hem niet gebleken dat, de Keizer in wiens gebied de zon niet onderging, als heer van Overijssel munt had doen slaan. De heer P. Cuipers van Velthoven, ontdekte in het rijksarchief te Brussel de rekeningen van twee meesters particulier van de munt van Overijssel tot Kampen, van wegens den Keizer van 1529—1535 en heeft die in hetzelfde formaat als het werk van v. d. Chys uitgegeven, waaruit blijkt dat die muntmeesters aldaar gouden realen en karolusguldens, zilveren realen, halve realen, stuivers en deutkens deden slaan.

Wij houden het bovenvermeld teeken voor dat der Overijsselsche munt.

Halve rijksdaalder met geharnast borstbeeld met zwaard en wapen 1619.

Dukaton, waarop de ruiter een gevederden helm draagt, 1676, als die van 1675 bij Verkade pl. 135, fig. 4; doch met CON — FOE.

De eenige halve dukaton, welke in Overijssel geslagen is, namelijk die van 1677 bij Verkake pl. 135, fig. 2 afgebeeld, en waarop de helm des ruiters niet van vederen voorzien is.

Dubbele stuiver 1680. Verkade pl. 143, fig. 6.

Driegulden met het wapen der provincie, waarboven het jaartal 1682, Verkade pl. 141, fig. 3.

Daalder 1686, als die van 1685 bij Verkake pl. 150, fig. 5, doch met ST — 30 in plaats van 30 ST.

Acht en twintigen van 1686 en 1689 met de spreuk DA. PAC. DOM. IN. DIEBVS. NOSTRIS.

Driegulden met het wapen der algemeene Staten 1694; met het muntteeken boven den hoed; terwijl dit bij Verkade onder den hoed is afgebeeld, pl. 142, fig. 4; welke stempel ook bestaat.

Proefstempel in dubbele zwaarte van een zilveren dukaat of rijksdaalder 1737, met het teeken van den muntmeester Cramer, fraaijer van stempel dan die bij Verkade, pl. 139, fig. 2, terwijl het wapen in het randschrift reikt.

Hoogst zeldzame munt, geslagen volgens overeenkomst der steden Deventer, Kampen en Groningen van dess *ffry'daeges na der hilliger Dryer konynge daeghe inde Jair ons heren* 1479, waarvan er twintig op een gouden Rhijnschen gulden gingen:

Voorz. MONE. NOVA: DE: DAVENTRIA. De drie wapenschilden van Deventer, Kampen en Groningen, klaverbladsgewijze geschikt.

Keerz. ANNO - DNI. M - CCCC - LXXIX. Het Deventersche wapenschild liggende op een kruis welks armen in lelien eindigen, en tot in het randschrift reiken.

Daalder der Overijtselsche steden Deventer, Kampen en Zwolle met borstbeeld van Keizer Karel V. 1555, v. d. Chys, pl. V, n°. 19.

Dergelijke daalder van hetzelfde jaar, doch met het randschrift: * MONE ⁑ NOVA ⁑ TRIVM ⁑ CIVTA ⁑ IMPERIALIVM*⁎* welke verscheidenheid aan v. d. Chys onbekend gebleven is.

Daalder, later rijksdaalder genaamd, met de wapens derzelfde drie steden, met helmen en helmteekens op de voorz. en den tweehoofdigen arend met rijks appel en kroon en den titel van Keizer Maximiliaan II 1568 op de keerz. v. d. Chys pl. VII, n°. 39.

Dergelijke rijksdaalder met den titel van Keizer Rudolf II, als bij Verkade, pl. 146, fig. 1; doch met RODOL' * II * D' * G' * ELEC' * RO' * IMPE' * SEM' * AVGVS'. 1580.

Goudgulden van dezelfde drie steden met den naam en het groote wapen der stad Kampen, omringd door drie kleine wapens van Deventer, Kampen en Zwolle en Keizer Karel V's titel; het eenig bekende exemplaar dezer zeldzame gouden munt, waarnaar de afbeelding bij v. d. Chys in het supplement op de laatste plaat XXI, n°. 8 vervaardigd is.

Keizerlijke denarius te Deventer geslagen met B - O - N - A.

Vierde stuiver der stad Deventer 1523, v. d. Chys, pl. XIII, n°. 34.

Zeldzame dukaat derzelfde stad met het gekroond en geharnast beeld van Keizer Rudolf II ten voeten uit met zwaard en rijksappel 1605, Verkade, pl. 147, fig. 3.

Zilveren dukaat of rijksdaalder van Deventer, met staanden ridder, met gepluimden helm, het gekroonde wapen der stad aan een snoer vasthoudende 1698, Verkade, pl. 149, fig. 4.

Deze is de laatste grove munt, welke door Deventer gemunt is. Nadat de algemeene Staten in hunne pogingen tot het invoeren van meerdere eenheid in het muntwezen in 1694 de Overijsselsche en Geldersche steden tegen eene uitkeering van f 4000 's jaars hadden overgehaald om voor den tijd van vier jaren het munten te staken, ving Deventer zulks na het eindigen van dien termijn in 1698 wederom aan, en weigerde herhaaldelijk den muntslag op te geven; tot eindelijk de stadhouder Prins Willem III op zijn bijzonder aanzoek de stad in een vernieuwden stilstand deed bewilligen; na welken tijd nog eenmaal en wel in 1707 en 1708, doch slechts dubbele stuivers te Deventer zijn gemunt, waarna de stad zich met den afkoop, die tot in 1806 uitbetaald is, tevreden heeft gesteld.

Vierkante proefstempel in dubbele zwaarte van een leeuwendaalder van Kampen 1650; Verkade, pl. 163, fig. 3.

Rijksdaalder of zilveren dukaat met ongevederden ridder, die een gekroond stadswapen van Kampen met de linker hand houdt; 1676.

Achtentwintig van Kampen, als bij Verkade, pl. 164, fig. 4; doch het jaartal [16] 83, boven de kroon van het wapen en niet ter zijden van de kleine kroon boven den tweehoofdigen arend.

Zeldzame achtentwintig van Zwolle, reeds in 1621 geslagen; Verkade, pl. 174, fig. 2.

Leeuwendaalder van Zwolle 1646, als bij Verkade, pl. 172, fig. 4; waar de teekenaar de vederen op den helm niet had opgemerkt.

Vierkante proefstempel in dubbele zwaarte van een dergelijken leeuwendaalder van 1648.

H. ONDER DIE VAN GRONINGEN.

Dubbele jager van de stad 1499; v. d. Chys, pl. XIV, n°. 98.

Stuiver, 1560; a. v. pl. XVI, n°. 138.

Achtentwintig van de provincie met binnenranden op voor- en keerzijde 1673, met ingestempelde G. O. Verkade, pl. 180, fig. 1.

Achtentwintig als voren, zonder binnenranden 1675, als bij Verkade, pl. 180, fig. 3, doch met FLOR. ARGENT. ORD. GRON. ET OMLAND.

Dergelijke munt 1674, de voorzijde als fig. 4, de keerzijde als fig. 3; op dezelfde plaat bij Verkade, met GRON. EN. OMLAN.; daar de stempelsnijder waarschijnlijk het gebruikelijke Groningen en Omlanden in gedachten had, terwijl toch het randschrift in de Latijnsche taal gesteld is.

Zeer fraaije achtentwintig met de fout in het wapen; dat der Ommelanden 1 en 4; dat der stad 2 en 3. 1674; Verkade, pl. 180, fig. 4.

De omstandigheid dat deze munt tijdens de stempeling in een zoogenaamden spaarpot bewaard zal zijn, heeft ook hier het gevolg gehad, dat zij zoo fraai gebleven is.

De bekende achtentwintig met de beide handen, 1681. Door het uitslijpen der staven, welke in de handen gezien werden en het graveren in schrijfletters van:

» Dit geeft ik U op Trouw mijn Schoone,
» Wilt mij weeder Min betoone"

is dit stuk tot een zoogenaamden pandpenning ingerigt, welke in de zeventiende eeuw en later de jongeling aan zijne verloofde vereerde; terwijl men in Friesland zelfs de gewoonte had bij die gelegenheid een achtentwintig door te snijden, waarvan de jongeling en het meisje ieder de helft bewaarden.

I. ONDER DIE VAN BRABANT, LIMBURG, ENZ.

Twee oude denarii onder Keizer Hendrik, te Maastricht geslagen.

Stuiver gedurende de meerderjarigheid van Karel V in 1518 te Maastricht geslagen.

Twee-blankstuk van denzelfden meerderjarig, als bij v. d. Chys,

pl. XXV, n°. 15; doch met TVOS; halve stuiver van denzelfden a. v. pl. XXV, n°. 18, twintigste Philippus daalder 1576 en kruisrijksdaalder van Philippus IIII, 1631 allen te Maastricht geslagen.

Halve daalder van Philippus van Montmorency graaf van Hoorne te Weert geslagen:

Voorz. PHS. BAR. D. MONTM.C. A-HORN. D. D. WIERT de gehelmde wapenschilden van Montmorency en Hoorne met hunne helmteekens, nevens elkander.

Keerz. SANCTVS. MARTIN. PATRONVS. WIERTEN, Sint Maarten te paard met het zwaard een slip van den mantel snijdende, aan zijne voeten de bedelaar en het wapen van Weerd.

Daalder van Willem van Vlodorff, Vrijheer van Rechheim, met den Heiligen Petrus met den sleutel in de regter, het Evangelieboek in de linker hand, tusschen 30—S, en het wapen aan zijne voeten op de vooren de tweehoofdige gekroonde arend met rijksappel op de keerzijde; verschillende in het randschrift van die bij prof. v. d. Chys in zijne nog niet voltooide munten der leenen van Brabant en Limburg, pl. XXVIII, n°. 54 en 55 afgebeeld; waarom deze ter opname op de supplementplaten is opgezonden.

Koperen oord van Anna van der Marck, abtdis van Thorn.

Halve goude Reaal van Philippus II als die bij v. d. Chys, pl. XXVI, n°. 5; doch de hand, het teeken der munt van Antwerpen, is hier aan het einde van het randschrift geplaatst met de vingers naar den buitenrand gekeerd.

Halve Statendaalder in 1578 te Antwerpen geslagen.

Fraaije Philippusdaalder in 1580 te Antwerpen en halve Philippusdaalder in 1592 te Brussel geslagen.

Eindelijk eenige bronzen proefstempels van het tienguldenstuk, den driegulden, gulden en halve gulden met borstbeeld van Koning Willem I 1818—1819, een geschenk van den heer J. C. P. baron van Heeckeren van Brandsenburg.

(*Vervolg hierna.*)

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

*** De Minister van Justitie brengt bij deze ter kennis van hen die daarbij belang mogten hebben, dat zijne gewone Audientie op den 4den en den 11den September eerstkomende geen plaats zal hebben.

'sGravenhage, den 29sten Augustus 1861.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De Audientie van den Minister van Oorlog zal op Dingsdag, den 3den September aanstaande, geen plaats hebben.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** De Minister van Binnenlandsche Zaken brengt ter kennis van het publiek dat bij den Boekhandelaar *G. J. Mingelen* (Firma *van Weelden en Mingelen*) te *'s Gravenhage* en, door diens tusschenkomst, in de voornaamste gemeenten des Rijks, tegen den prijs van *vijftig cents* (f 0.50) het exemplaar is verkrijgbaar gesteld het werk getiteld:

Rapport aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken over de verbouwing van de kap der groote zaal op het Binnenhof te 's Gravenhage, door W. N. Rose, Bouwmeester der landsgebouwen in de Residentie.

'sGravenhage, den 29sten Augustus 1861.

Voor den Minister.
De Secretaris-Generaal,
SCHRÖDER.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 9den September 1861, des voormiddags ten $11^1/_2$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, worden aanbesteed:

het herstel van 's Rijks Rivierwerken in de rivieren de Lek beneden Lekkerkerk, de Noord, de Oude Maas boven Puttershoek, de Krab en de Dordsche Kil, met bijlevering van 1410 last schrotbazalt.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens § 372 der Algemeene Regelen en Bepalingen, in twee perceelen en in massa.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag en Woensdag vóór de besteding de noodige plaatselijke aanwijzing worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck te 's Gravenhage, den Ingenieur J. Dirks te Gorinchem en den Opzigter C. A. van der Straaten te Papendrecht.

'sGravenhage, 13 Augustus 1861.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 9den September 1861, des voormiddags ten $11^1/_2$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het maken van eenen Aanlegsteiger tegen den basalten kaaimuur aan de oostzijde der haven van het Kanaal door Voorne te Nieuwesluis, in de provincie Zuidholland.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens § 372 der Algemeene Regelen en Bepalingen.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck te 's Gravenhage, bij den Ingenieur P. Caland te Rotterdam en den Opzigter W. A. Bäumer te Nieuwesluis.

's Gravenhage, 13 Augustus 1861.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Betonning der Wester-Schelde.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op de *Wester-Schelde* beneden *Walsoorden*, tegen de groote plaat van dien naam, tusschen de *zwarte tonnen* n°. 6 *en* 6A nog eene *zwarte ton* is geplaatst, ter vermijding van eenen van die plaat uitstekenden droogen rug, in 65 palmen of 5 vadem diepte bij gewoon laag water, in de navolgende landmerken:

een bosch bij *Hoedekenskerke* even vrij van de punt des dijks, genaamd *de Magere Mary;*

de molen van den *groenen dijk* open van het bosch, bewesten de meestoof van *Walsoorden.*

's Gravenhage, den 29sten Augustus 1861.

De Minister voornoemd,
W. J. C. HUYSSEN VAN KATTENDIJKE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmaking van het *Hydrographic Office, Admiralty Londen*: als:

ENGELAND. ZUIDKUST.

Tijd-Signaal voor Plymouth-Sound.

Tot het aangeven van den *middelbaren tijd van Greenwich*, ten behoeve der schepen die verlangen mogten den gang en de fouten hunner *chronometers* in *Plymouth-Sound* te bepalen of te verbeteren, wordt dagelijks *ten één ure na den middag* een *tijd-signaal* getoond van den vlaggestok der redoute op *Mount Wise Devonport.*

Dit signaal bestaat niet, zoo als gewoonlijk, in het laten vallen van een *bal*, maar in het *te zamen vallen van een kegel*, opgehangen digt bij den top van den *vlaggestok der redoute* op *Mount Wise*, en welke kegel, wanneer hij niet gebezigd wordt, gesloten aan den vlaggestok hangt.

Als waarschuwing voor den waarnemer, heeft 3 *minuten vóór* 1 *ure de* kegel zijn volkomen vorm, en op het oogenblik van 1 *uur na den middag* naar den *middelbaren tijd van Greenwich valt hij te zamen. Twee minuten* later heeft hij nog eens zijn geheelen vorm, en op het oogenblik van 1 *uur* 5 *minuten na den middag* valt hij op nieuw *in één.* Dit te zamen vallen voor de tweede maal geschiedt tot meerdere zekerheid of ook voor het geval, dat het de eerste maal door den waarnemer niet is opgemerkt.

Het oogenblik van den *middelbaren tijd van Greenwich* wordt verkregen door middel van een *chronometer* van het *Observatorium* van den heer *Cox*, *Opticus* in de *Fore-Street* te *Devonport*, door wien deze *chronometer* onmiddellijk voor het verlaten van het *Observatorium* vergeleken is met eene goede astronomische klok van *Arnold;* men kan dus op 1 of 2 seconden na er veilig op vertrouwen.

Dit Tijd-signaal wordt des *Zondags* niet getoond.

Deze tegenwoordige inrigting is slechts tijdelijk, tot dat door den electrischen telegraaph eene verbinding met het Koninklijk *Observatorium* te *Greenwich* is gemaakt.

De kegel is van zeildoek, $4^1/_2$ *Engelsche voet* in middellijn en *zwart* geschilderd. Hij hangt beneden de vlag aan den vlaggestok, 175 voeten boven het gemiddeld oppervlak der zee; zijn te zamen vallen kan gezien worden van de meeste punten van *Hamoaze*, over geheel *Plymouth-Sound* en van al die plaatsen van *Catwater*, waar naar zee gaande schepen gebruik van maken. Het kan ook, bij helder weder, met een kijker op een aanmerkelijken afstand buiten het *Breekwater* gezien worden in de peilingen tusschen N. t. W. en N. t. O.

Mount Wise is het algemeen seinstation van de haven en kan herkend worden aan zijne *groene zuidelijke helling*, als ook door de nabijheid der *St. Stephanskerk* met hare opmerkelijk scherpe spits.

De vlaggestok op den berg staat:

op 50° 22′ 0″ *Noorderbreedte* en
„ 4° 10′ 15″ *lengte West van Greenwich.*

(De peilingen zijn genomen op het *miswijzend kompas.* — *Miswijzing* 22° 50′ *West* in 1861.)

's Gravenhage, den 24sten Julij 1861.

De Minister voornoemd,
W. J. C. HUYSSEN VAN KATTENDIJKE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Hannover. Eiland Juist.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, da blijkens bekendmaking der Regering te *Hannover*, op eene hooge duin aan het Westelijk einde van het eiland *Juist* een *merk*, in den vorm eener *kaap*, opgerigt is, tot het nemen van peilingen.

Het merk is geheel gelijk aan dat, hetwelk verleden jaar op het eiland *Baltrum* tot hetzelfde einde gebouwd is, en vertoont zich uit zee als een stompe, vierhoekige toren, terwijl de gewone vaste kapen eene driehoekige piramidale gedaante hebben.

De merken op *Juist* en *Baltrum* zijn 80 tot 90 voeten hoog boven den waterspiegel, 24 voeten breed, en zullen na afloop der opnemingen weder weggenomen worden.

's Gravenhage, den 26sten Julij 1861.

De Minister voornoemd,
W. J. C. HUYSSEN VAN KATTENDIJKE.

MINISTERIE VOOR DE ZAKEN DER HERVORMDE EEREDIENST ENZ.

*** Op Woensdag, den achttienden September 1861, zal bij inschrijving worden Aanbesteed de leverantie, ten dienste van het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz.,

van zes honderd dubbele Nederlandsche mudden Turf, en vijftien duizend Nederlandsche ponden Sunderlandsche of Roersche Schaalkolen, ter keuze van den Minister.

Zullende de biljetten van inschrijving vóór of op den gemelden dag, des middags ten twaalf ure, moeten zijn ingeleverd aan het locaal van voornoemd Departement, op den Fluweelen Burgwal alhier, alwaar bij den Kamerbewaarder de voorwaarden der Aanbesteding ter lezing en de Monsters ter bezigtiging voorhanden zijn.

'sGravenhage, den 30sten Augustus 1861.

De Minister voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz.,
J. A. Jolles.

DOMEINEN.

Openbare Verpachting van Visscherijen van den Staat in de Benedenrivieren van Zuidholland.

Op Donderdag, den 19den September 1861, des voormiddags ten 10 ure, in de Stads-herberg bij *H. Leygraaff*, te Rotterdam, zal de ondergenoemde, Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage, als daartoe gemagtigd, ten overstaan van den te Rotterdam resideerenden Notaris Mr. *P. G. Dalen*, voor den tijd van twaalf Jaren, ingaande den 1sten Januarij 1862 en eindigende den 31sten December 1873, in het openbaar, bij opbod en afslag, Verpachten de Visscherijen van den Staat in de Beneden-rivieren van Zuidholland, verdeeld in de Afdeelingen en Perceelen, zoo als in het breede is vermeld bij de aankondiging, geplaatst in de *Staats-courant*, van den 29sten Augustus jl., in welke aankondiging moet gelezen worden:

Afdeeling E.

Visscherij enkel met Schutnetten, Stallen *en met daaraan verbonden Fuiken, enz.*

De voorwaarden, waarop deze Verpachting zal plaats hebben, zoomede de omschrijving der perceelen, liggen ter lezing ter Griffie van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland, ter Secretarie van de Gemeenten waaronder de perceelen gelegen zijn, aan de Directien der Registratie en Domeinen, gevestigd te Breda, Middelburg en 's Gravenhage, aan de kantoren van de Ontvangers der Registratie en Domeinen te Rotterdam, Schiedam, Brielle, Oud-Beijerland, IJsselmonde, Gouda, Papendrecht, Gorinchem, Dordrecht, Middelharnis, Oosterhout, Zevenbergen, Zierikzee en Tholen, ten kantore van den Notaris Mr. *P. G. Dalen*, te Rotterdam, en eindelijk ten kantore van den Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage, alwaar tevens ter inzage ligt de kaart, waarop de perceelen zijn afgedeeld.

De gedrukte voorwaarden en omschrijving der perceelen zijn, tegen betaling van 25 cents voor ieder exemplaar, verkrijgbaar ten kantore van den Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage en ten kantore van de opgenoemde Ontvangers der Registratie en Domeinen.

De Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage,
H. Collot d'Escury.

OPENBARE AANBESTEDINGEN.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Hellevoetsluis zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

1°. het herstellen van Bruggen en van eene Beschoeijing;

2°. het herstellen van Bekleedingsmuren der westelijke fronten; alles onder het beheer der Genie te Hellevoetsluis.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden den 4den September 1861, des morgens ten 10 ure, in het Logement van de Wed. N. J. Kruyskamp, te Hellevoetsluis, alwaar van den 29sten Augustus 1861 de Bestekken zullen liggen.

Gedrukte bestekken kunnen, van den 29sten Augustus 1861, voorwaardelijk verkregen worden bij den Boekhandelaar H. G. van Steeden, te Hellevoetsluis.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Hellevoetsluis.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Nijmegen zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden, het verbeteren van de Lunetten Kijk in den Pot van de verschanst legerplaats bij Nijmegen.

Deze Aanbesteding zal geschieden op Donderdag, den 5den September 1861, des morgens ten elf ure, bij J. P. J. Lawende, in de Stads-herberg aan de Waal te Nijmegen, alwaar van den 29sten Augustus 1861 het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Nijmegen.

Gedrukte Bestekken zullen, van den 29sten Augustus 1861, bij den Opzigter van Fortificatien te Nijmegen voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Venlo zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden: het Eenjarig Onderhoud der Kazernen, Stallen en Magazijnen te Roermond, onder het beheer der Genie te Venlo.

Deze Aanbesteding zal geschieden op Vrijdag, den 6den September, des voormiddags ten elf ure, in het Koffijhuis Bellevue aan de Maas te Roermond, alwaar van den 2den te voren het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Venlo, die daags vóór de Aanbesteding aanwijzing zal doen.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** De Burgemeester, Strandvonder van 's Gravenhage, roept bij deze elk en een iegelijk op, die meent geregtigd te zijn tot een Scheepsanker; zeven stuks Greenen Balken, lang van 5 tot 7 el, gemerkt I X GG. WG en G; een Ankertros, lang 170 el; een eind Touw, lang 50 el; een ondereinde van een Mast en eenig Wrakhout.

'sGravenhage, den 31sten Augustus 1861.

De Burgemeester, Strandvonder voornoemd,
F. G. A. Gevers Deynoot.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Brieven van Meerderjarig-verklaring, door den Hoogen Raad verleend den 9den Augustus 1861, goedgekeurd bij Koninklijk besluit dd. 22 Augustus 1861, n°. 63, geregistreerd te 's Gravenhage den 29sten Augustus 1861, zijn aan den Heer *Christiaan Fredrik Engelhard*, wonende te 's Gravenhage, gegeven al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Art. 478 Burgerlijk Wetboek.

C. J. François,
Procureur bij den Hoogen Raad.

*** Bij Vonnis der Arrondissement-regtbank te Breda, dd. 27 Augustus jl., behoorlijk geregistreerd, is, ten verzoeke van *Johannes Proosten*, Bouwman te Oosterhout, diens Zoon *Gerardus Proosten*, zonder beroep, mede wonende te Oosterhout, ter zake van zinneloosheid of onnoozelheid, gesteld onder Curatele.

De Procureur des Eischers,
Mr. Charles van Dam.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te 's Gravenhage, dd. 30 Augustus 1861, bij verstek gewezen, is *Petronella van Weelden*, thans verpleegd wordende in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te Zutphen, op verzoek van het Openbaar Ministerie bij gemelde Regtbank, ter zake van krankzinnigheid, gesteld Curatele.

Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening aan Art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

'sGravenhage, 30 Augustus 1861.

[Kosteloos.] Raedt van Oldenbarnevelt, *Subst.*

*** Bij Acte, verleden voor Mr. *J. H. Geertsema*, Notaris te Groningen, den 20sten Augustus 1861, is tusschen de Heeren Mr. *Philip Willem van Heyningen Bosch*, Boek- en Courantdrukker, *Hendrik Marrink Bakker*, Adjunct-commies der eerste klasse ter Provinciale Griffie van Groningen, en *Klaas Hendrik Bakker*, Commissionair in Granen, allen wonende te Groningen, aangegaan een Contract van Vennootschap, ten einde te zamen, onder de Firma *van Heyningen Bosch en Compagnie*, te continueren de Boek- en Courantdrukkerij, zoo als die tot nu toe door den Heer Mr. *Philip Willem van Heyningen Bosch* alleen is gedreven en uitgeoefend.

Het beheer en bestuur der Vennootschap, gelijk ook de teekening der Firma, is uitsluitend opgedragen aan de Heeren Mr. *P. W. van Heyningen Bosch* en *H. M. Bakker*.

Tot het opnemen van gelden voor rekening van de Vennootschap, het ter leen geven van fondsen der Vennootschap aan derden, en het beleenen of bezwaren van bezittingen, van welken aard ook, aan de Vennootschap toekomende, wordt de gewone handteekening van de drie Vennooten vereischt.

De Vennootschap begint met den eersten September 1861 en is aangegaan voor onbepaalden tijd.

Groningen, den 29sten Augustus 1861.

P. W. van Heyningen Bosch.
H. M. Bakker.
K. H. Bakker.

*** Bij notariele Acte, op den 30sten Augustus 1861 te Rotterdam gepasseerd, is tusschen de Ondergeteekenden *Willem Lambert*, Particulier, wonende te Kralingen, en *Jan van der Hoeven*, Particulier, wonende te Rhoon, aangegaan eene Vennootschap tot de uitoefening van den Commissiehandel in Granen, Zaden, Peulvruchten en Blom, en al hetgeen daartoe behoort. De Vennootschap zal zijn gevestigd te Rotterdam, onder de Firma van *Lambert & van der Hoeven*, waarvan beide Vennooten de teekening zullen hebben, doch alleen voor zaken de Vennootschap betreffende en alzoo niet tot het opnemen van gelden, het aankoopen van of speculeren in publieke fondsen, het aangaan van borgtogten en dergelijke contracten, als waartoe de privé handteekening van beide Vennooten wordt vereischt.

De Vennootschap is aangegaan voor 4 jaren en 4 maanden, aanvang nemende den 1sten September 1861, om alzoo te eindigen den laatsten December 1865, indien een der Vennooten het einde alsdan mogt verlangen en zulks 6 maanden bevorens schriftelijk zal hebben te kennen gegeven, bij gebreke waarvan de Vennootschap gerekend wordt voor een jaar te zijn gecontinueerd, en welke continuatie van jaar tot jaar zal blijven voortgaan tot dat eene schriftelijke waarschuwing, als boven vermeld, zal zijn geschied.

Wordende deze bekendmaking gedaan ingevolge Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

W. Lambert.
J. v. d. Hoeven.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Zaturdag 31 Augustus 1861.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. Werkelijke Schuld.	$2\frac{1}{2}$	64	$64\frac{1}{16}$	—
Dito dito	3	76	$76\frac{1}{8}$	—
Dito dito	4	99	$99\frac{3}{16}$	$99\frac{1}{8}$
Handel-maatschappij		$133\frac{7}{8}$	—	—
Spanje	2	$42\frac{1}{8}$	$42\frac{3}{16}$	—
Binnenlandsche nieuwe	3	$47\frac{3}{4}$	—	—
Portugal, oude.	3	$46\frac{3}{4}$	$46\frac{7}{8}$	—
Rusland, oude	5	$102\frac{3}{4}$	$102\frac{7}{8}$	—
Nieuwe	5	102	—	—
Hope	4	$75\frac{3}{8}$	—	—
Stieglitz	4	$74\frac{3}{8}$	—	—
Dito, 5de serie	5	—	—	—
Dito, 6de serie	5	$94\frac{3}{4}$	$94\frac{13}{16}$	—
Leening 1860	$4\frac{1}{2}$	$89\frac{3}{4}$	—	—
Oostenrijk, Metalliek	5	$46\frac{1}{4}$	$46\frac{3}{8}$	$46\frac{5}{16}$
Dito	$2\frac{1}{2}$	$24\frac{3}{8}$	—	—
Zilveren	5	$68\frac{7}{8}$	—	—
Nationalen	5	$54\frac{13}{16}$	$54\frac{15}{16}$	$54\frac{7}{8}$

Londen, Consols.	$92\frac{3}{4}$	Antwerpen, Metalliek.	$57\frac{3}{8}$
Spanje	—	Spanje	—
Parijs, Fr. rente	68.90	Weenen, Metalliek.	68.00
Spanje	$48\frac{1}{2}$	Wissel Londen.	138.00

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ